

CanMEDS-rollen praktijkleren 1

COMPETENTIEGEBIEDEN
VERPLEEGKUNDIGE IN CANMEDS

Profielen praktijkleren

PL periode 1

In PL 1 ligt de nadruk op het observeren, het verzamelen van gegevens en het onderzoeken van de situatie. Het handelen heeft voornamelijk het karakter van nadoen wat collega's in de directe nabijheid ook doen. De student wordt zich bewust van het functioneren van zichzelf als aankomend beroepsbeoefenaar.

De student herkent het op school geleerde en de toepassing ervan in de praktijk. Duidelijk wordt wat voor de student wel en wat niet bekend is. De student is bereid te leren en toont hierin initiatief.

De student is verantwoordelijk voor goede uitvoering van eigen werkzaamheden ten aanzien van het verlenen van de zorg. Verder dient de nadruk te liggen op het communiceren en samenwerken met zorgvragers en betrokkenen rondom de zorg van een zorgvrager. De student overlegt over te maken keuzes, schakelt hulp in bij onverwachte situaties en reflecteert op eigen handelen.

Tijdens PL 1 oriënteert de student zich op alle rollen van de hbo-vpk, maar staat het ontwikkelen van competenties bij de rollen zorgverlener, communicator, samenwerkingspartner en EBP-professional staan centraal

Complexiteit

Dit alles laat de student zien in laagcomplexe situaties, die getypeerd worden als bekend, voorspelbaar, overzichtelijk, gestructureerd, met korte, enkelvoudige opdrachten. Het laag complexe niveau vraagt basiskennis en –vaardigheden en er zijn standaardprocedures toe te passen in het monodisciplinaire handelen. Er zijn weinig verschillende partijen betrokken waar interactie mee vereist is.

Begeleiding:

Over het algemeen heeft de student bij het uitvoeren van zorg veel en directe begeleiding voor en tijdens het handelen nodig, bestaande uit: informatie, instructies, sturing en voorbeeldgedrag.

De begeleiding is tevens gericht op het verantwoorden en verklaren van datgene wat gedaan wordt in de situatie, hoe en waarom wat gedaan wordt. Hierdoor wordt bewustwording bij de student gestimuleerd. Na het handelen wordt d.m.v. reflectie het handelen besproken, gecontroleerd en gecorrigeerd voor het vervolg van dat handelen.

Zorgverlener

Als zorgverlener is de verpleegkundige gericht op het versterken van het zelfmanagement van mensen in hun sociale context, waar mogelijk.

Verplegen omvat: het vaststellen van de behoefte aan verpleegkundige zorg door middel van klinisch redeneren; therapeutische interventies en persoonlijke verzorging; informatievoorziening, educatie, advies en voorspraak; lichamelijke, emotionele en geestelijke ondersteuning.

klinisch redeneren is het continue proces van gegevensverzameling en analyse gericht op de vragen en problemen van de patiënt. In dit proces richt de verpleegkundige zich op risico inschatting, vroeg signalering, probleemherkenning, interventie en monitoring. Omdat ieder mens anders reageert op (dreigende) ziekte en behandeling, zowel lichamelijk, psychisch, functioneel als sociaal, maakt de verpleegkundige gebruik van een veelheid aan informatie. Allereerst informatie van de persoon zelf, van diens omgeving en van andere zorgverleners. Dit kan mondelinge informatie zijn, informatie uit observaties en lichamelijk onderzoek, en uit overdrachten en dossiers.

De problemen van patiënten, zoals verpleegkundigen die in alle contexten tegenkomen, betreffen vier gebieden van het menselijk functioneren: het lichamelijke, het psychische, het functionele en het sociale. Naast deze 'generieke' problemen zijn er altijd ook specifieke.

Competentie:

De verpleegkundige stelt op basis van klinisch redeneren de behoefte aan verpleegkundige zorg vast op lichamelijk, psychisch, functioneel en sociaal gebied, indiceert en verleent deze zorg in complexe situaties, volgens het verpleegkundig proces, op basis van evidence based practice.

Gedragscriteria PL1:

- Je koppelt observaties aan medische kennis
- Je werkt methodisch tijdens het uitvoeren van zorgtaken

Competentie:

De verpleegkundige versterkt (zo ver als mogelijk) het zelfmanagement van mensen in hun sociale context. De verpleegkundige richt zich daarbij op gezamenlijke besluitvorming met de zorgvrager en diens naasten en houdt hierbij rekening met de diversiteit in persoonlijke eigenschappen, etnische, culturele en levensbeschouwelijke achtergronden en ideologische overtuigingen.

Gedragscriteria PL1:

- Je benadert de zorgvrager en diens naasten respectvol volgens de geldende standaarden, zonder onderscheid te maken
- Je toont een empathische houding en hebt hierbij oog voor behoeften, wensen en gewoonten van de zorgvrager en diens naasten

Competentie:

De verpleegkundige indiceert en voert verpleegtechnische (voorbehouden) handelingen uit op basis van zelfstandige bevoegdheid of functionele zelfstandigheid zoals beschreven in de wet BIG.

Gedragscriteria PL1:

- Je ondersteunt de zorgvrager bij het (dagelijks) functioneren
- Je stimuleert waar mogelijk de zelfredzaamheid van de zorgvrager
- Je past protocollen, richtlijnen en standaarden van de instelling toe

Communicator

Patiënten hebben regie over en verantwoordelijkheid voor hun eigen leven en gezondheid, binnen de mogelijkheden en omstandigheden van elk individu afzonderlijk. Van de verpleegkundige vraagt dit een goed inschattingsvermogen van de informatiebehoefte die de patiënt heeft. De verpleegkundige houdt in de communicatie rekening met persoonlijke factoren van de patiënt en diens naasten, zoals leeftijd, etnisch/culturele achtergrond, taalbeheersing, kennis en begripsniveau, emotie, coping stijl en draagkracht. Het gaat om communiceren 'op maat', met een groot inlevingsvermogen en op een open en respectvolle manier. De verpleegkundige is zich bewust van de impact van diens verbale en non-verbale communicatie. De verpleegkundige verifieert de uitkomsten van diens communicatie bij de patiënt en naasten. De communicatie met patiënten die zich verbaal of non-verbaal niet goed kunnen uiten is complex en vraagt bijzondere aandacht. Het moeilijk kunnen interpreteren van zorgvragen door een gebrek aan verificatiemogelijkheden bij de patiënt kan leiden tot extra complicaties. De verpleegkundige heeft ook te maken met mondige patiënten, die zich van te voren uitgebreid hebben geïnformeerd (vaak via internet). Samen met de patiënt gaat de verpleegkundige na welke informatie betrouwbaar en van toepassing is en welke niet. Technologische mogelijkheden maken het de verpleegkundige mogelijk om niet alleen face-to-face, maar ook op afstand te communiceren met patiënten. ICT is ondersteunend aan het persoonlijk contact, vervangt dat niet. De verpleegkundige is actief en vaardig op internet en gebruikt sociale media op integere en professionele wijze.

Competentie:

de verpleegkundige communiceert op persoonsgerichte en professionele wijze met de zorgvrager en diens informele netwerk, waarbij voor optimale informatie-uitwisseling wordt gezorgd.

Gedragscriteria PL1:

- Je toont initiatief in de communicatie met de zorgvrager
- Je herkent non-verbale communicatie en emoties bij de zorgvrager
- Je herkent de principes van persoonsgerichte basiscommunicatie
- Je maakt (indien mogelijk) gebruik van elektronische patiënten/zorgdossiers

Samenwerkingspartner

De verpleegkundige handelt vanuit eigen deskundigheid en werkt op basis van gelijkwaardigheid samen met de patiënt en naasten, eigen en andere disciplines, en met leidinggevenden. De verpleegkundige deelt kennis en informatie, is gericht op samenwerking en overdracht in de keten. Dat vergt permanente onderlinge afstemming, om te voorkomen dat de zorg gefragmenteerd raakt. De verpleegkundige geeft in samenwerking vorm aan het ontwikkelen van beleid met betrekking tot de individuele patiëntenzorg over de grenzen van de individuele zorgorganisatie. De verpleegkundige doet dit vanuit het perspectief van de continuïteit van de zorg voor het individu. De verpleegkundige werkt daarnaast over de grenzen van gezondheidszorgorganisaties heen, met onder meer woningbouwverenigingen, politie, ouderensoos, wijkcentra, kerken en moskeeën, buurtregisseurs, scholen, kinderdagverblijven, kunstenaars. Via deze samenwerking spoort de verpleegkundige ook mensen die zorg mijden op en mensen met (dreigende) gezondheidsproblemen. De verpleegkundige in de wijk/buurt bereikt iedereen die zorg behoeft, niet alleen op indicatie.

De verpleegkundige is vanuit het perspectief van de ondersteuning van het zelfmanagement in eerste termijn gericht op de samenwerking met de patiënt en diens naasten. De verpleegkundige is zich bewust van het belang van deze relatie als basisvoorwaarde voor de verpleegkundige zorgverlening.

De verpleegkundige ondersteunt en begeleidt de mantelzorg of (waar mantelzorg ontbreekt) het sociale netwerk.

In het kader van de samenwerking legt de verpleegkundige de informatie, die nodig is om de juiste zorg te kunnen geven, schriftelijk of digitaal vast en houdt een adequate statusvoering bij. Draagt de zorg ook mondeling over naar collega's van eigen en andere disciplines.

Competentie:

De verpleegkundige gaat een vertrouwensrelatie aan, werkt effectief samen vanuit het principe van gezamenlijke besluitvorming met de zorgvrager en diens naasten en ondersteunt hen in het zelfmanagement.

Gedragscriteria PL1:

- Je neemt initiatief in het aangaan van samenwerkingsrelaties met zorgvragers en naasten
- Je draagt bij aan gemeenschappelijke doelen en komt afspraken na

Competentie:

De verpleegkundige werkt zowel binnen als buiten de eigen organisatie samen met andere beroepsbeoefenaren of instanties waarin de verpleegkundige als autonome professional een bijdrage levert aan de kwaliteit en continuïteit van zorg.

Gedragscriteria PL1:

- Je neemt initiatief in het aangaan van samenwerkingsrelaties met (directe) collega's
- Je bewaakt je eigen grenzen en vraagt, waar nodig, hulp of uitleg aan anderen
- Je staat open voor suggesties, kritiek en ideeën van anderen en past je gedrag hierop aan
- Je kunt mondeling en schriftelijk informatie overdragen naar collega's
- Je bent in staat om voortgangsrapportages te schrijven aan de hand van het gebruikte rapportagesysteem

De reflectieve EBP professional

Het handelen van de verpleegkundige in de praktijk wordt in toenemende mate ondersteund door resultaten vanuit onderzoek. De verpleegkundige streeft naar het toepassen van instrumenten en interventies waarvan de doeltreffendheid en doelmatigheid aannemelijk zijn. De verpleegkundige neemt kennis van resultaten van wetenschappelijk onderzoek en past die waar mogelijk toe in de beroepspraktijk. De verpleegkundige participeert in onderzoek van specialisten en onderzoekers (verpleegkundig, medisch, psychosociaal en/of paramedisch). De verpleegkundige werkt permanent aan de ontwikkeling van de eigen deskundigheid en levert een bijdrage aan die van collega's. De verpleegkundige leert via formele leertrajecten, én dagelijks op de werkplek. Bijvoorbeeld door casusbesprekingen, intervisie, klinische lessen en intercollegiale toetsing. Een leven lang leren is een constante in de loopbaan. De verpleegkundige is transparant over diens persoonlijke en professionele ontwikkeling en houdt dit bij (in kwaliteitsregister, portfolio). De verpleegkundige coacht (aankomend) verpleegkundigen en fungeert als rolmodel. De verpleegkundige signaleert tekorten aan kennis in de beroepspraktijk en onderneemt dan actie. De verpleegkundige heeft een reflectieve beroepshouding, dat wil zeggen dat de keuzen en beslissingen die gemaakt worden zorgvuldig overdacht worden: inhoudelijk, procesmatig en moreel/ethisch. De medische mogelijkheden zijn groot; er wordt vroeg ingegrepen en lang doorbehandeld. De verpleegkundige speelt een grote rol in het vinden van antwoorden op ethische vragen die dit oproept: hoe verhoudt (door) behandelen zich tot de kwaliteit van leven? Verpleegkundigen zijn zich bewust van het feit dat alle keuzen in de zorg niet los gezien kunnen worden van een moreel ethische context. De verpleegkundige is zich bewust van het eigen morele kader van waaruit gehandeld wordt en de impact die dat heeft op de zorgverlening.

Competentie:

De verpleegkundige handelt vanuit een continu aanwezig onderzoekend vermogen leidend tot reflectie, evidence based practice (EBP) en innovatie van de beroepspraktijk.

Gedragscriteria PL1:

- Je formuleert leervragen- en doelen voor het leren in de praktijk
- Je maakt kennis eigen en zoekt antwoorden op vragen, bijvoorbeeld door informatie op te zoeken (literatuur), vragen te stellen aan collega's, experts of zorgvragers

Competentie:

De verpleegkundige werkt permanent aan de bevordering en ontwikkeling van de verpleegkundige beroepsgroep, de eigen deskundigheid en die van directe (toekomstige) collega's door voortdurend actief (verschillende vormen van) kennis te zoeken en te delen en, indien van toepassing, in praktijkgericht onderzoek te participeren.

Gedragscriteria PL1:

- Je hebt een actieve leerhouding
- Je verdiept je in de context van waar je stage loopt of werkt

Competentie:

De verpleegkundige reflecteert voortdurend en methodisch op het eigen handelen in de samenwerking met de zorgvrager en andere zorgverleners en betreft hierbij inhoudelijke, procesmatige en moreel-ethische aspecten van haar keuzes en beslissingen.

Gedragscriteria PL1:

- Je stelt je kwetsbaar op ten aanzien van je leerproces
- Je benoemt waarden en normen die je ziet bij zorgvragers en zorgverleners
- Je bent in staat om op je eigen gedrag te reflecteren en corrigeert dit (indien nodig)
- Je kunt het begrip zelfregulatie uitleggen

Gezondheidsbevorderaar

De verpleegkundige beweegt zich in een maatschappij en zorgsector, waarin het denken in termen van zorg en ziekte verschuift naar denken in gedrag en gezondheid. De verpleegkundige draagt bij aan het bevorderen van gezondheid van mensen door het ondersteunen van hun zelfmanagement. Waar mogelijk betreft de verpleegkundige de naasten en/of mantelzorg actief, waar mantelzorg ontbreekt legt de verpleegkundige contact met of initieert een sociaal netwerk rondom de patiënt. De verpleegkundige houdt daarbij rekening met de fysieke (leef)omgeving, sociale relaties, cultuur en leefstijl. Daarnaast richt de verpleegkundige zich op de omgeving van de patiënt, op groepen patiënten en op andere professionals of instanties, of gemeenten. De verpleegkundige benadert mensen met hoge risico's op gezondheidsproblemen actief. De verpleegkundige beïnvloedt de leefstijl en gezond gedrag van burgers en patiënten, in de context waarin de verpleegkundige werkt.

Competentie:

De verpleegkundige bevordert de gezondheid van de zorgvrager of groepen zorgvragers door het organiseren en toepassen van passende vormen van preventie die zich ook richten op het bevorderen van het zelfmanagement en het gebruik van eigen netwerk van de patiënt.

Gedragscriteria PL1:

- Je signaleert en bespreekt gedragingen van zorgvragers die risicovol zijn voor hun gezondheid
- Je herkent verschillende vormen van preventie
- Je herkent het belang van gedragsverandering bij de zorgvrager

Organisator

De verpleegkundige werkt als professional in verschillende sectoren van de zorg. De verpleegkundige is ondernemend en initiatiefrijk, werkzaam in grote organisaties of in zelfsturende, kleinschalige teams, of als zelfstandig beroepsbeoefenaar.

Binnen de verschillende contexten overziet en begrijpt de verpleegkundige de financieel economische en bedrijfsmatige belangen die bij de patiëntenzorg spelen. De verpleegkundige voelt zich medeverantwoordelijk voor het betaalbaar houden van de gezondheidszorg en gaat op verantwoorde wijze met materialen en middelen om. De verpleegkundige neemt beslissingen in het dagelijks werk over taken, beleid (prioritering) en middelen voor de individuele patiëntenzorg. De verpleegkundige heeft een coördinerende rol rond de patiënt of groepen patiënten: tussen disciplines en 24 uur per dag, 7 dagen per week. De verpleegkundige houdt alle ontwikkelingen rondom de patiënt bij en zoekt samen naar oplossingen. Daarmee wordt fragmentatie van zorg voorkomen, de complexiteit goed ingeschat en de juiste professional ingeschakeld. De verpleegkundige heeft ook invloed op indicering van de zorg.

De organisatie en coördinatie van de zorg is niet denkbaar zonder de mogelijkheden van ICT. De verpleegkundige past de nieuwste informatie- en communicatietechnologieën toe, biedt zorg op afstand (eHealth) als aanvulling op het persoonlijk contact met de patiënt.

De verpleegkundige neemt verantwoordelijkheid naar de organisatie waarin of waarmee gewerkt wordt. De verpleegkundige bewaakt de patiëntveiligheid, meldt fouten en incidenten, signaleert en rapporteert mogelijkheden tot verbetering van de zorgverlening. De verpleegkundige speelt een actieve rol bij het inrichten van een aantrekkelijke werkomgeving.

Competentie:

De verpleegkundige toont leiderschap in het verpleegkundig handelen en in de samenwerking met anderen en weegt de verschillende belangen waarbij het belang van de zorgvrager voorop staat.

Gedragscriteria PL1:

- Je benoemt de belangen van de zorgvrager en andere betrokkenen
- Je stelt vragen over het verpleegkundig handelen van collega's

Competentie:

De verpleegkundige plant en coördineert de zorg rondom de zorgvrager/groep zorgvragers.

Gedragscriteria PL1:

- Je stelt je op de hoogte van werkzaamheden en van gegevens over de zorgvragers
- Je werkt systematisch volgens vooraf opgestelde planning
- Je behoudt overzicht over eigen werkzaamheden en bewaakt de tijd

Competentie:

De verpleegkundige neemt verantwoordelijkheid voor de veiligheid van zorgvragers en medewerkers binnen de organisatie.

Gedragscriteria PL1:

- Je past de wetgeving rondom bevoegd- en bekwaamheid toe in je handelen
- Je houdt je aan afspraken die gelden ten aanzien van veiligheid

De professional en kwaliteitsbevorderaar

De verpleegkundige levert zorg passend binnen de geldende wet- en regelgeving. De verpleegkundige monitort, meet en screent de zorg systematisch, met het oog op kwaliteitsverbetering. Waar mogelijk werkt de verpleegkundige evidence based, en volgt kritisch wat werkt. De verpleegkundige monitort resultaten, zowel op het niveau van individuele zorgverlening als op het niveau van de eenheid en stuurt waar nodig bij. De verpleegkundige kan afwegingen maken tussen prijs en kwaliteit, om kostenbewust te werk te gaan. De verpleegkundige levert een bijdrage aan kwaliteitssystemen binnen de organisatie. Veel zorg is geprotocolleerd en gestandaardiseerd. De verpleegkundige is betrokken bij het lokaal toepasbaar maken en uitvoeren van standaarden. Signaleert het ontbreken van standaarden en protocollen op relevante gebieden en brengt dit onder de aandacht van de eigen organisatie en van de beroepsvereniging van verpleegkundigen. Als lid van de beroepsgroep/beroepsorganisatie beïnvloedt de verpleegkundige samen met vakgenoten de beeldvorming en het positieve imago van het beroep, laat zien waar het beroep voor staat en wat de verpleegkundige bijdrage aan de zorg is. De verpleegkundige heeft visie, bevologenheid, betrokkenheid. De verpleegkundige vindt het een uitdaging om met mensen te werken, toont respect en oprechte interesse, heeft aandacht voor het unieke van ieder mens. De verpleegkundige heeft een verantwoordelijke en assertieve beroepshouding. Verpleegkundigen spreken elkaar aan op professioneel gedrag: complimenteren en waarderen elkaar, geven elkaar feedback, reflecteren samen.

Competentie:

De verpleegkundige monitort, meet en screent de zorgverlening zowel op het niveau van de individuele zorgverlening als op het niveau van de eenheid werkt om goede kwaliteit van zorg te borgen dan wel te verbeteren.

Gedragscriteria PL1:

- Je stelt je kritisch op naar de kwaliteit van je eigen handelen
- Je benoemt wat kwaliteit van zorg is vanuit het perspectief van de zorgvrager
- Je legt de relatie tussen metingen die je doet en kwaliteit van zorg

Competentie:

De verpleegkundige levert een bijdrage aan kwaliteitssystemen binnen de organisatie en is betrokken bij het lokaal toepasbaar maken en uitvoeren van standaarden, richtlijnen, protocollen en zorgtechnologie, signaleert het ontbreken en draagt bij aan de ontwikkeling hiervan.

Gedragscriteria PL1:

- Je benoemt het belang van het gebruik van richtlijnen, protocollen en standaarden
- Je communiceert naar anderen over knelpunten in de kwaliteit van zorg

Competentie:

De verpleegkundige levert een positieve en actieve bijdrage aan de beeldvorming en de ontwikkeling van de verpleegkunde vanuit een historisch, institutioneel en maatschappelijk perspectief.

Gedragscriteria PL1:

- Je bent op de hoogte van de taken, verantwoordelijkheden en grenzen van een hbo-verpleegkundige (Wet BIG, Beroepsprofiel en -code)